

Open brief rond de opdeling van de discipline Psychiatrie

Als assistenten psychiatrie zijn wij bekommerd om de opleiding tot psychiater. Voor de Vlaamse Vereniging voor Assistenten Psychiatrie (VVAP) die bestaat uit assistenten Volwassenenpsychiatrie en assistenten Kinder- en Jeugdpsychiatrie is de organisatie en de kwaliteit van de opleiding tot psychiater dan ook van kardinaal belang.

De laatste maanden doen er steeds meer en steeds luidere geruchten de ronde over een eventuele splitsing van de discipline Psychiatrie in twee afzonderlijke disciplines genaamd “Kinder- en Jeugdpsychiatrie” en “Volwassenenpsychiatrie”. Hoewel deze twee subdisciplines reeds langer een eigen invulling gaven aan de opleiding tot psychiater, zal een dergelijke wijziging in de formele vorm van de discipline een belangrijke impact hebben; niet alleen op de opleiding en erkenning van assistenten psychiatrie maar ook op de organisatie en de kwaliteit van de psychiatrische zorg in het algemeen.

Welke beslissingsorganen hier specifiek bij betrokken zijn, zijn ons onbekend en kunnen we slechts vermoeden. Assistenten werden tot onze spijt immers weinig tot niet betrokken bij dit debat ondanks de duidelijke rechtstreekse en onrechtstreekse impact op de opleiding en de organisatie van de psychiatrie in het algemeen, met eveneens concrete gevolgen in de dagelijkse praktijk van de opleidingsplaatsen. Gezien de erkenning van assistenten psychiatrie in een federaal orgaan plaatsvindt, met name de erkenningscommissie Psychiatrie, waarin Volwassenenpsychiaters samen met Kinder- en Jeugdpsychiaters uit Vlaanderen, Wallonië en Brussel zetelen, is deze tekst gezamenlijk geschreven door assistenten uit deze verschillende doelgroepen.

Het huidige debat over een scheiding der Psychiatrische disciplines komt voor ons niet als een verrassing. Reeds vanaf de sollicitatieprocedure voor de specialisatiekeuze wordt er een strikte scheiding aangehouden tussen Volwassenenpsychiatrie enerzijds en Kinder- en Jeugdpsychiatrie anderzijds. Dit vertaalt zich verder in sterk gescheiden opleidingen, stages, congressen, etc. Daarbij is het opmerkelijk dat in het stageplan voor de opleiding tot Kinder- en Jeugdpsychiatrie er een verplichte stage in de Volwassenenpsychiatrie van 12 maanden is voorzien, terwijl een stage op een Kinder- en Jeugdpsychiatrische afdeling voor Volwassenenpsychiaters slechts optioneel is en in praktijk amper plaatsvindt. Ondanks deze relatieve scheiding van de opleidingen tot respectievelijk Volwassenen- en Kinder- en Jeugdpsychiater gebeurt de erkenning daarentegen nog wel door een gezamenlijk orgaan met uiteindelijk het bekomen van de titel “Geneesheer-specialist in de psychiatrie, meer bepaald in de volwassenenpsychiatrie” of de titel “Geneesheer-specialist in de psychiatrie, meer bepaald in de kinder- en jeugdpsychiatrie”. Gezien deze ambigue situatie, kunnen er momenteel vragen gesteld worden bij de kennis van de beoefenaars van beide subdisciplines over elkaars werking, bij de samenwerking tussen beiden en bij de gevolgen voor de kwaliteit en de zorgcontinuïteit voor de patiënt.

De VVAP stelt zich dan ook in de eerste plaats de vraag op welk gedeelte van bovenstaande vaststellingen de huidige geruchten betrekking hebben. Gaat het over de theoretische opleiding die in praktijk toch al gescheiden is, over het aanpassen van de stageverplichtingen of over het creëren van aparte titels die eerder van semantische aard zullen zijn gezien er nu ook al een onderscheid is via de subdisciplines? Zonder duidelijk uitgewerkte voorstellen waarvan de korte- en langetermijnevolgen beschreven kunnen worden, is het moeilijk bediscussiëren of stelling in te nemen.

De VVAP wil in dit debat mee de focus bewaren op de kern van de zaak, met oog voor de belangen van alle toekomstige psychiaters en patiënten. Naar ons aanvoelen komen vooral het gebrek aan kennis over elkaars werking, de gebrekkige samenwerking in het klinisch veld en de

gevolgen voor de kwaliteit en de zorgcontinuïteit te weinig aan bod in het huidige debat. Alle wijzigingen in de opleiding, in erkenningstitels en stageplannen zouden aan deze criteria getoetst moeten worden zodat het middel het doel blijft dienen. De VVAP is voorstander van meer gedeelde kennis, communicatie en samenwerking en dit reeds van bij het begin van de opleiding; jong geleerd is oud gedaan.

De VVAP wil dus geen partij kiezen in het pro-contra debat maar wil de aandacht vestigen op de noodzaak van een evenwaardige identiteit en positie van Kinder- en Jeugdpsychiatrie in de discipline Psychiatrie en een kwantitatief en kwalitatief betere samenwerking tussen Kinder- en Jeugdpsychiatrie en Volwassenenpsychiatrie. Echter, een middel mag nooit belangrijker worden dan het oorspronkelijk beoogde doel.

Afhankelijk van hoe deze discussie zich verder ontwikkelt en zonder een waardeoordeel te vormen over de verschillende standpunten op zich, lijkt ons een truncus communis, naar analogie van de discipline interne geneeskunde, ook een zinvol alternatief. Het voorstel voor het creëren van een gezamenlijke theoretische opleiding en het invoeren van een verplichte stage Kinder- en Jeugdpsychiatrie voor assistenten volwassenenpsychiatrie zou meer inzicht en begrip voor elkaars visie en werking kunnen bewerkstellingen. Wij menen dat deze bredere basis zal leiden tot een betere samenwerking in het werkveld en dat deze factoren de patiënt ten goede zal komen.

De VVAP draagt participatie en transparant, constructief overleg hoog in het vaandel en is voorstander van een samenwerking met alle actoren (politici, universiteiten, beroepsgroepen, hoogleraren, stagemeesters en assistenten) die medeverantwoordelijk zijn voor de organisatie en de inhoud van de discipline Psychiatrie. Wij steken hierbij de hand uit om in debat met elkaar te treden.

Auteurs:

In naam van de VVAP: Thomas Pattyn, Livia De Picker, Razvana Stanciu, Perrine Van Doosselaere, Anne Nobels, Evelien Van Assche en de andere bestuursleden.